

Velké výzvy vo výrobe sladu

Slovenské združenie výrobcov piva a sladu organizuje 11. a 12. novembra 2025 už 7. ročník Sladovníckych konferencií. Hovorí sa bude o spolupráci s pestovateľmi i trendoch a výzvach, ktoré čakajú spracovateľov i pestovateľov sladovníckeho jačmeňa. O konferenciách i stave sladovníckeho sektora sme sa pohovárali s predsedom Sladovníckej sekcie združenia Ing. Tomášom Ševčíkom, manažérom Heineken Slovensko Sladovne, a. s.

Slovenské združenie výrobcov piva a sladu organizuje sladovnícke konferencie na západe a východe Slovenska už po siedmy raz. Čo je ich cieľom?

Keď sme sa v Slovenskom združení výrobcov piva a sladu (SZVPS) zamýšľali nad organizovaním prvej konferencie v roku 2013, cieľom bola primárne edukácia pestovateľov. Zdieľanie nových poznatkov a techník smerujúcich k efektívnemu pestovaniu sladovníckeho jačmeňa. Vysvetľovali sme, ako pristupovať k novým odrodám a ako správne skladovať, aby si zožatý sladovnícky jačmeň - majetok pestovateľa - udržal hodnotu a prvovýrobca jeho hodnotu vedel realizovať nielen okamžite po žatve.

Dnes po dlhoročnej spolupráci pestovateľov a slovenských sladovní sme sa v mnohých oblastiach posunuli výrazne vpred. Avšak ani konkurencia nespí, prostredie sa vyvíja, prichádzajú výzvy najmä z východu, ktoré by nám pred 12-timi rokmi ani len nenapadli.

Cieľom konferencií je preto aj naďalej rozvoj, rast v efektivite a výnosnosti pestovania a zároveň osveta pestovateľov o sladovníckom priemysle.

Slad je najvýznamnejšou exportnou komoditou po prvom spracovaní na Slovensku, ako sa mu darí?

Slovenskému sladu sa darí aj napriek náročnej ekonomickej situácii v Európe. Spotreba alkoholického piva síce klesá, avšak nealkoholického piva rastie. Medziročne (2023-2024) vzrástla produkcia sladu na takmer 281 000 ton, na ktoré sme spotrebovali takmer 350 000 ton sladovníckeho jačmeňa prioritne od slovenských pestovateľov.

Všetci sme však závislí od spotrebiteľského správania a trendov. Slovensko prostredníctvom sladovníckeho sektora patrí medzi top 10 exportérov sladu na svete a zároveň sa umiestnilo na 5. mieste v Európskej únii Túto pozíciu si chceme udržať, bez hľadania riešení pre udržanie konkurencieschopnosti nielen u nás, ale aj u pestovateľov, to nebude možné. Aj o tomto chceme hovoriť na konferenciách.

Tento rok po žatve zaznievajú ohlasy pestovateľov sladovníckeho jačmeňa, že odber sladovní je nedostatočný. Aká je situácia v sektore?

Tento rok bola mimoriadna žatva, úrody prekonal aj najpozitívnejšie očakávania. Na trhu sa objavilo nebývalé množstvo sladovníckeho jačmeňa - nielen na Slovensku, ale aj v krajinách Európskej únie. Pokles jednotkových cien za tonu v sladovníckej kvalite do určitej miery korigujú výnosy na hektár. Tí poľnohospodári, ktorí majú dlhodobejšie kontrakty a podpísali zmluvy s predstihom, môžu byť spokojní. Zaznamenali sme však aj „zaručené informácie“ v sektore, ktoré majú pôvod najmä u niektorých nespokojných obchodníkov a tých, ktorí riskovali a čakali do poslednej chvíle.

Faktom je, že sladovnícky sektor na Slovensku je mimoriadne zdravý a blížime sa k 100-percentnému využitiu spracovateľských kapacít. Napríklad automobilky o tom môžu len snívať. Aj náš vzťah k pivovarom sa však mení, objednávky sú čoraz viac just-in-time a skladovacie kapacity nemáme také, že vieme za pár týždňov po žatve zobrať celú produkciu slovenského poľnohospodárstva, pričom je dôležité poznamenať, že sladovnícky jačmeň nie je možné spracovať v sladovni ihneď po žatve.

Aj preto chceme našim partnerom-pestovateľom na konferenciách v Košiciach a v Trnave bližšie ukázať, ako fungujeme, čo sú naše výzvy a čomu budeme čeliť spoločne s pestovateľmi v nie až tak ďalekej budúcnosti. Naším cieľom je zostať silným spracovateľským sektorom na Slovensku a chceme aj naďalej spracovávať najmä slovenský sladovnícky jačmeň od našich slovenských partnerov. Ak budeme pracovať spoločne, vieme si u nás doma udržať silnú vertikálu, ktorá platí poľnohospodárom načas a cash. A to bude do budúcnosti aj v súvislosti so vstupom Ukrajiny do EÚ čoraz dôležitejšie.

Trh s pivom a tým pádom aj sladom sa v Európe mení. Slovensko vyrába už viac ako štvrtinu celkovej produkcie piva v nealko verzii. Bude tento trend pokračovať?

Dáta z Európy, ale i sveta ukazujú, že tento trend napreduje. V Nemecku je nealkoholické pivo už tretím najpopulárnejším. V Poľsku dokonca od roku 2018 stúpila produkcia nealko piva viac ako 2,5 násobne.

Na Slovensku vyrobíme už štvrtinu objemu piva v podobe nealko piva a radlerov. Očakávame, že tento trend bude pokračovať. Spotreba alkoholu v západnom svete klesá a pivovarníctvo je jediným sektorom spomedzi producentov alkoholických nápojov, ktoré dokázalo tento trend zachytiť a je relevantným hráčom. Dnes už nie je otázkou kvalita nealkoholického piva ani jeho dostupnosť.

Na Sladovníckych konferenciách už tradične vystúpia aj samotní pestovatelia, ktorí to budú?

Je tradíciou, že na každom ročníku Sladovníckych konferencií vystúpia vybraní pestovatelia, ktorí patria medzi špičku v pestovaní tejto komodity. Tím, že sa s ostatnými podelia o svoje skúsenosti, postupy a rady, vieme spoločne posúvať celé odvetvie smerom vpred. Bez neustáleho zlepšovania, sledovania najmodernejších trendov a práce na zvyšovaní konkurencieschopnosti v priestore spoločného európskeho trhu nedokážeme existovať.

Držíme sa tradície a Sladovnícke konferencie organizujeme pre dve polovice Slovenska - východ a západ. Reflektuje to rozmiestnenie našich sladovní na území Slovenska a uľahčuje nielen účasť pre pestovateľov, ale aj podčiarkuje určité geografické špecifiká. V rámci tohto ročníka predstavia svoje úspešné postupy a výsledky v pestovaní sladovníckeho jačmeňa v Košiciach: Ing. Marek Fečo, z Družstva AGROPLUS, Prešov a Mgr. Peter Sudzina z NOP a. s., Lekárovce. V Trnave to budú Ing. Marcel Nešťák z PD Čachtice a Ing. Ján Poduška z Agromarkt - Nýrovce, s. r. o. Aj touto cestou sa im chcem poďakovať, že prijali naše pozvanie a sú ochotní podeliť sa o svoje skúsenosti.

SZVPS každoročne zverejňuje odrody preferované sladovními na ďalší rok. Prečo vlastne?

Je to preto, aby sme pri preferovaných odrodách vedeli zabezpečiť dostupnosť daného osiva pre danú odrodu. A aby sa vedeli nastaviť majitelia odrôd, šľachtitelia a spracovatelia, po akých konkrétnych odrodách bude dopyt.

Druhý faktor je ten, že odporúčané odrody prešli testami a skúškami a vyhovujú nám z hľadiska požiadaviek na dosahovanie kvalitatívnych parametrov v slade a ekonomiku výroby. Lebo pri odrodách dnes sledujeme už aj ich nákladovosť v procese výroby sladu.

Zároveň však chceme, aby situácia bola win-win a ponúkame farmárom overené nové odrody, ktoré majú agrotechnicky vysoký výkon. To znamená, že majú nižšie náklady na ošetrovanie, disponujú

odolnosťou voči chorobám či plasticitou v reakcii na zmeny klímy a počasia a vedia pestovatelia priniesť efektívny výnos. Zaujímavou časťou ohľadne odrôd bude prednáška riaditeľa ISTROPOL SOLARY, a. s., Gyula Zalabaia pod názvom „Súčasný stav a perspektívy šľachtenia sladovníckeho jačmeňa na Slovensku.“

Názov tohtoročných sladovníckych konferencií je „Sladovnícky jačmeň lesk nestratí“. Znamená to, že stovky pestovateľov na Slovensku majú odbyť zabezpečený aj pre budúce roky?

Určite áno. Aj aktuálne vyťaženie našich spracovateľských kapacít ukazuje, že sladovnícky sektor vie byť dobrým partnerom slovenských poľnohospodárov. Slad spotrebujeme nielen doma, ale štyri pätiny celkovej produkcie exportujeme. V prípade, že dokážeme naďalej spoločne udržať našu vysokú konkurencieschopnosť, aj napriek ťažkej vnútornej ekonomickej situácii, konsolidáciám a zvyšovaniu daní, tak v nás budú mať domáci farmári silných partnerov aj do budúcich rokov.

A dôkazom je aj organizovanie týchto konferencií. Chceme zdieľať to najlepšie know-how, vysvetľovať, ako upevniť spoluprácu v rámci vertikály, ako nastaviť fungovanie, ktoré nás spoločne úspešne prenesie cez výzvy najbližších rokov od zmien v Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ, cez možný vstup Ukrajiny do Európskej únie až po zmeny v správaní spotrebiteľov.

Kto všetko sa zúčastní konferencie a o čom sa bude diskutovať?

Program je bohatý, zahŕňa prednášky i panelové diskusie ľudí priamo od remesla – či už poľnohospodárskeho, spracovateľského, ale i šľachtiteľského. Celé podujatie organizujeme pod záštitou agrozortu i s účasťou jeho zástupcov. Je bezplatné a je potrebné sa z kapacitných dôvodov zaregistrovať.

Ak by ste mali zhrnúť niekoľkými vetami, aká bude pridaná hodnota účasti na Sladovníckej konferencii pre pestovateľa?

Najaktuálnejšie informácie o situácii v sektore nielen na Slovensku, ale aj v regióne. Najefektívnejšie know-how, ako úspešne pestovať sladovnícky jačmeň a ako si čo najvýhodnejšie nastaviť spoluprácu so sladovníkmi. Spoločne totiž vieme byť úspešnejší ako každý samostatne. Takto pomôžeme našej krajine aj naďalej sa udržať v popredných rebríčkoch najväčších exportérov sladu na svete.